



## § 311

### Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran talousarvioaloitteesta liikennekaupunkitoiminnan aktivoimiseksi liikennekäyttämisen oppimiseksi joka puolelle kaupunkia

HEL 2021-002903 T 00 00 03

#### Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle liitteenä olevasta valtuutettu Arja Karhuvaaran talousarvioaloitteesta liikennekaupunkitoiminnan aktivoimiseksi liikennekäyttämisen oppimiseksi joka puolelle kaupunkia:

Suomi on sitoutunut edistämään kestävän kehityksen Agenda 2030 tavoitteita. Turvallisen ja itsenäisen liikenteessä liikkumisen lisääminen edistää näitä tavoitteita. Myös Helsingin HNH2035-toimenpideohjelma edistää kestävien kulkumuotojen käyttöä, jollaisiksi kävely, pyöräily ja joukkoliikenne luetaan.

Lasten ja nuorten monipuolinen liikkuminen on tutkimusten mukaan vähentynyt ja esimerkiksi perusopetuksen oppilaista liikkuu suositusten mukaan vain joka kolmannes. Kotien, päiväkotien ja koulujen antama liikennekasvatus antaa lapsille valmiuksia liikkua turvallisesti omassa lähiympäristössään kävellen ja pyöräillen. Tämä kannustaa lapsia lisäämään luontaista liikkumistaan ja tukee näin Helsingin kaupungin liikkumisohjelman toimenpiteitä ja tavoitteita.

Lapsen taidot ja valmiudet liikkua turvallisesti liikenteessä kehittyvät vähitellen ja ne vaativat ohjausta ja harjoittelua. Päiväkodin ja koulun antama liikennekasvatus muodostaa tärkeän osan turvallisen liikennekäyttämisen muotoutumisessa kotien liikennekasvatuksen lisäksi. Vaikka liikenneonnettomuudet ovat viimeisen kymmenenvuoden aikana Helsingissä vähentyneetkin, Helsingissä tapahtuu edelleen vuosittain onnettomuuksia, joissa toinen osapuoli on jalan tai polkupyörällä liikkuva lapsi ja toinen osapuoli useimmiten auto.

Helsingin kaupungin esiopetuksessa kiinnitetään erityistä huomiota monipuoliseen ja riittävään liikkumiseen lasten hyvinvoinnin ja oppimisen edellytyksenä. Lasten kanssa pohditaan heidän hyvää oloaan edistäviä ja haittaavia tekijöitä. Lapsia ohjataan toimimaan turvallisesti lähi-liikenteessä (Helsingin esiopetussuunnitelma 2016). Perusopetuksessa liikennekasvatus on osa itsestä huolehtimisen ja arjen taidot – laaja-alaista osaamistavoitetta. Oppilaita kannustetaan huolehtimaan itsestä ja toisista, harjoittelemaan oman elämän ja arjen kannalta tärkeitä taito-



ja sekä lisäämään ympäristönsä hyvinvointia. Oppilaat saavat tilaisuuksia harjoitella toimimaan omasta ja muiden turvallisuudesta huolehtien eri tilanteissa, myös liikenteessä (Perusopetuksen opetussuunnitelma 2016).

Lapset saavat päiväkodeissa ja kouluissa opetussuunnitelmien tavoitteiden mukaista liikennekasvatusta. Esi- ja alkuopetuksen liikennekasvatuksessa painottuu lähiympäristöön tutustuminen ja turvallinen liikkuminen jalankulkijana. Vähitellen sisällöt laajentuvat oppilaiden liikkumistottumusten muuttumisen mukana. Osa liikennekasvatuksesta on toteutettu yhteistyössä Lasten liikennekaupungin kanssa. Liikennekaupunki tarjoaa lapsille mahdollisuuden harjoitella turvallista liikenteessä liikkumista sekä teoriassa että käytännössä. Liikennekaupunki eroaa tavallisesta liikennepuistosta siten, että paikalla on henkilökuntaa, joka vastaa opetuksesta, sen pedagogisesta sisällöstä ja integroimisesta opetussuunnitelmaan ja sen tavoitteisiin. Liikennekaupungin liikennekasvatus koostuu tärkeimmistä jalankulkijan ja pyöräilijän liikennesäännöistä ja turvallisesta liikkumisesta liikenteessä. Liikennekaupungin liikennekasvatustoimintaa järjestetään esiopetusryhmille ja 1.-3.-luokkalaisille syksyisin ja keväisin. Liikennekaupungin toteuttama liikennekasvatus käsittää kolme vierailua esi- ja perusopetuksen ryhmille siten, että lapsi osallistuu Liikennekaupungin liikennekasvatukseen kaksi kertaa esiopetuksen aikana ja kolmannen kerran perusopetuksen aikana. Koulujen loma-aikoina liikennekaupungissa järjestetään ohjattua toimintaa lapsille. Iltaisin ja viikonloppuisin liikennekaupunki on vapaasti lasten ja perheiden käytössä, jolloin liikennetaitoja voidaan harjoitella itsenäisesti ja omin välinein.

Ennen korona-poikkeusoloja Lasten liikennekaupungin liikennekasvatustoimintaan on lukuvuoden aikana osallistunut noin 5000 esiopetusikäistä ja noin 4500 perusopetuksen oppilasta. Helsingissä yhden lapsi-ikäluokan koko on noin 6000 lasta, eli noin 1000 esiopetusikäistä lasta ei ole osallistunut tähän toimintaan. Suurimpana syynä tähän on se, että ryhmille sopivia aikoja ei ole ollut riittävästi ja kaikki halukkaat ryhmät eivät ole näin ollen päässeet osallistumaan toimintaan. Perusopetuksen oppilaiden osallistumisesta ei voi tehdä samaa johtopäätöstä kolmannen liikennekaupunkivierailun ajoittuessa joko ensimmäiselle, toiselle tai kolmannelle vuosiluokalle.

Talousarvioaloitteessa esitetään, että kaupunki varaa vuoden 2022 budjettiin määrärahan liikenneopetusta antavan liikennepuiston perustamiseen Itä-Helsinkiin. Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että toisen liikennekaupungin rakentaminen mahdollistaisi aiempaa paremmin sen, että mahdollisimman moni esi- ja perusopetusryhmä lapsi pääsee harjoittelemaan liikenteessä liikkumiseen vaadittavia taitoja turvallisessa ympäristössä liikennekaupungissa ja saa tässä ympäristössä



vierailuiden aikana liikennekasvatusta. Tämä lisää lasten liikenneturvallisuu-  
ta. Liikennekaupungin toteuttaminen Itä-Helsinkiin tekisi liikenne-  
kaupungin tarjoamaan liikennekasvatukseen osallistumisen aiempaa  
saavutettavammaksi Itä-Helsingin esi- ja perusopetusryhmille ja mah-  
dollistaisi perheille liikennekaupungin hyödyntämisen omatoimisesti il-  
taisin ja viikonloppuisin. Toimiakseen tarkoituksenmukaisesti liikenne-  
kaupunki tarvitsee itse puiston lisäksi myös henkilöstöresurssia laaduk-  
kaan liikenneopetuksen toteuttamiseksi. Kasvatuksen ja koulutuksen  
toimialan talousarvioehdotuksessa 2022 ei ole varauduttu aloitteen  
mukaisiin lisämäärärahatarpeisiin.

**Esittelijä**

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja  
Satu Järvenkallas

**Lisätiedot**

Tommi Tiittala, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 22900  
tommi.tiittala(a)hel.fi

**Liitteet**

- 1 Talousarvioaloite, liikennekaupunkitoiminta aktivoitava liikennekäyttä-  
tymisen oppimiseksi joka puolelle kaupunkia, Karhuvaara Arja

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Lausuntoehdotus**

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

**Esittelijän perustelut**

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta  
22.9.2021 mennessä lausuntoa Arja Karhuvaaran talousarvioaloittees-  
ta liikennekaupunkitoiminnan aktivoimiseksi liikennekäyttätymisen op-  
pimiseksi joka puolelle kaupunkia.

**Esittelijä**

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja  
Satu Järvenkallas

**Lisätiedot**

Tommi Tiittala, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 22900  
tommi.tiittala(a)hel.fi

**Liitteet**

- 1 Talousarvioaloite, liikennekaupunkitoiminta aktivoitava liikennekäyttä-  
tymisen oppimiseksi joka puolelle kaupunkia, Karhuvaara Arja



14.09.2021

Asia/24

---

## Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano